MARATHI

Paper II

मराठी

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास** (50) बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन** (2) गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. शं. गो. तुळपुळे यांच्या मते अक्षीचा शिलालेख कोणत्या शकातील आहे ?
   (A) 1309
   (B) 1039
   (C) 905
   (D) 934

2. मराठी भाषेतील आद्य ताम्रपट कोणता ?
   (A) पळसदेव
   (B) पंढरपूर
   (C) पाटण
   (D) दिवेआगर

3. चॉम्स्कीने सांगितलेला भाषेचा सर्वात महत्त्वाचा गुणधर्म कोणता ?
   (A) आनुवंशिकता
   (B) सामाजिकता
   (C) यादृच्छिकता
   (D) निर्मितिशीलता

4. स्वनशृंखलेतील समरूप स्वनांच्या विलयनाने होणाऱ्या स्वनपरिवर्तनास काय म्हणतात ?
   (A) सदृशस्वनलोप
   (B) स्वनपरिवर्तन
   (C) संपृक्त घडण
   (D) विसदृशीकरण

5. झाड, घोडा, प्रेम ही कोणत्या रूपिमांची उदाहरणे आहेत ?
   (A) अनन्यसाधारण
   (B) आशयबोधक
   (C) कार्यकर
   (D) बद्ध

6. मराठी भाषेच्या उत्पत्तीसंबंधीचा गाजलेला वाद कोणता ?

(A) भांडारकर—जोन्सवाद

(B) तुळपुळे—केळकरवाद

(C) वैद्य—गुणेवाद

(D) कालेलकर—मंगरूळकरवाद

7. शब्दांच्या अर्थाचे आकलन होताना संभाषक त्यांचा इतर गोष्टींशी असणाऱ्या संबंधांचा आणि व्यतिरेकाचा वापर करतो, ही संकल्पना कोणी मांडली ?

(A) चॉम्स्की

(B) सोस्यूर

(C) ब्लूमफील्ड

(D) याकोब्सन

8. म्हाताराकोतारा, शेजारीपाजारी, लहानसहान हे कोणत्या प्रकारचे शब्द आहेत ?

(A) पूर्णाभ्यस्त

(B) अंशाभ्यस्त

(C) सामासिक

(D) धातू

9. खिडकी, गाल, टपाल हे शब्द मराठीने कोणत्या भाषेतून स्वीकारले आहेत ?

(A) कन्नड

(B) तमिळ

(C) तेलुगू

(D) उर्दू

10. पुरणपोळी, बालमित्र, नातसून हे शब्द कोणत्या समासाची उदाहरणे आहेत ?

(A) द्वंद्व

(B) मध्यमपदलोपी

(C) द्विगू

(D) अव्ययीभाव

11. 'तिने गाणे म्हटले' या वाक्यात कर्मणी प्रयोग असून 'त्याने आता घरी जावे' या वाक्यात कर्तरी प्रयोग आहे ?

(A) विधानाचा पूर्वार्ध बरोबर, उत्तरार्ध चूक

(B) विधानाचा पूर्वार्ध चूक, उत्तरार्ध बरोबर

(C) संपूर्ण विधान चूक

(D) संपूर्ण विधान बरोबर

12. 'मन्द्र' ही कादंबरी कोणत्या भाषेतून मराठीत आली आहे ?

(A) तमिळ

(B) तेलुगू

(C) कन्नड

(D) मल्याळम

13. 'हॅम्लेट' ही नाट्यकृती मराठीत कोणी आणली **नाही** ?

(A) गो. ग. आगरकर

(B) नाना जोग

(C) अरुण नाईक

(D) गो. वि. करंदीकर

14. दामोदर पंडितांनी आपल्या 'वछाहरण' काव्यग्रंथात नाममुद्रा म्हणून कोणाचे नाव दिले आहे ?

(A) रवळोव्यास

(B) केशिराजव्यास

(C) विश्वनाथव्यास

(D) बाईदेवव्यास

15. "जैसी पुस्पामाजि पुस्प मोगरी।
कि परिमळामाजि कस्तुरि।
तैसी भासांमाजि साजिरी।
मराठिया॥"
—ही रचना कोणाची ?

(A) नरेन्द्र

(B) रामदास

(C) फादर थॉमस स्टीफन्स

(D) पाद्री एतियेत-द-ला झुवा

16. जोड्या जुळवा :

(1) गुरू गोरक्षनाथ: चरित्र आणि परंपरा	(5) श्री. म. माटे
	(6) भा. पं. बहिरट
(2) संतवाणीचा अमृतकलश	(7) श्री. मा. कुलकर्णी
(3) प्राचीन मराठी जैन साहित्य	(8) सुभाषचन्द्र अक्कोळे
(4) संत, पंत आणि तंत	(9) रा. चिं. ढेरे

(A) 1–9, 2–6, 3–8, 4–5

(B) 1–6, 2–9, 3–5, 4–8

(C) 1–8, 2–5, 3–6, 4–9

(D) 1–9, 2–5, 3–8, 4–6

17. 'परमामृत' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

(A) श्रीधर

(B) ज्ञानेश्वर

(C) मुकुंदराज

(D) मुक्तेश्वर

18. पुढीलपैकी कोणती बखर शिवचरित्रपर **नाही** ?
    (A) महिकावतीची बखर
    (B) एक्क्याणव कलमी बखर
    (C) सप्तप्रकरणात्मक चरित्र
    (D) सभासदाची बखर

19. ''स्त्रीधर्मनीती'' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
    (A) मिसेस फरार
    (B) ताराबाई शिंदे
    (C) काशीबाई कानिटकर
    (D) पंडिता रमाबाई

20. 'स्फुट गोष्टी' (भाग 1 ते 4) या कथासंग्रहांचे लेखक कोण ?
    (A) ह. ना. आपटे
    (B) वि. सी. गुर्जर
    (C) दिवाकर कृष्ण
    (D) ना. ह. आपटे

21. जोड्या जुळवा :

(1)	कृष्णाकाठची माती	(5)	बाबुराव पेंढारकर
(2)	कृष्णाकाठ	(6)	यशवंतराव चव्हाण
(3)	चित्र आणि चरित्र	(7)	कृ. पां. कुलकर्णी
(4)	बहुरूपी	(8)	चिंतामणराव कोल्हटकर
		(9)	रवीन्द्र केळेकर

    (A) 1–7, 2-6, 3-5, 4-8
    (B) 1–6, 2-7, 3-8, 4-5
    (C) 1–8, 2-5, 3-6, 4-7
    (D) 1–7, 2-8, 3-9, 4-6

22. जोड्या जुळवा :

(1)	केशवसुत	(5)	कृष्णाजी केशव दामले
(2)	केशवकुमार	(6)	पुरुषोत्तम शिवराम रेगे
(3)	दत्त	(7)	दत्तात्रय कोंडो घाटे
(4)	गिरीश	(8)	शंकर केशव कानेटकर
		(9)	प्रल्हाद केशव अत्रे

    (A) 1–5, 2-9, 3-7, 4-8
    (B) 1–9, 2-5, 3-8, 4-7
    (C) 1–6, 2-7, 3-8, 4-5
    (D) 1–8, 2-9, 3-7, 4-6

23. पहिले प्रभावी राजकीय नाटक कोणते ?
    (A) कीचकवध
    (B) संन्याशाचा संसार
    (C) संन्यस्तखड्ग
    (D) राजसंन्यास

24. 'भारतीय समाजविज्ञानकोशा'ची निर्मिती कोणी केली ?
    (A) श्रीराम पांडुरंग कामत
    (B) वसंत विष्णू कुलकर्णी
    (C) स. मा. गर्गे
    (D) सदाशिव आठवले

25. पुढीलपैकी कोणी स्त्रीवादाचे समर्थन करणारे लेखन केले **नाही** ?

(A) इंदिरा संत

(B) अश्विनी धोंगडे

(C) शोभा नाईक

(D) छाया दातार

26. अ.ना. देशपांडे यांच्या वाङ्मयेतिहासाच्या खंडांना पुरवणी कोणी लिहिली **नाही** ?

(A) म. रा. जोशी

(B) राम शेवाळकर

(C) शं. गो. तुळपुळे

(D) व. कृ. वऱ्हाडपांडे

27. 'साहित्य' हे कोणत्या संस्थेचे मुखपत्र आहे ?

(A) मराठवाडा साहित्य परिषद

(B) महाराष्ट्र साहित्य परिषद

(C) मुंबई मराठी साहित्य संघ

(D) विदर्भ साहित्य संघ

28. मराठीतील एकमेव त्रि-नाट्यधारा कोणी लिहिली ?

(A) सतीश आळेकर

(B) गो. पु. देशपांडे

(C) चिं. त्र्यं. खानोलकर

(D) महेश एलकुंचवार

29. 'विरूपिका' हा काव्यप्रकार कोणी निर्माण केला ?

(A) मंगेश पाडगावकर

(B) सदानंद रेगे

(C) विंदा करंदीकर

(D) अरुण कोलटकर

30. पुढीलपैकी कोणत्या लेखिकेच्या कादंबरीलेखनात परदेशचित्रण येते ?

(A) आशा बगे

(B) गौरी देशपांडे

(C) कविता महाजन

(D) रेखा बैजल

31. पुढीलपैकी कोणत्या लेखकास मरणोत्तर साहित्य अकादेमी पुरस्कार मिळाला ?

(A) दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे

(B) अरुण कोलटकर

(C) इंदिरा संत

(D) शरच्चन्द्र मुक्तिबोध

32. रसानुभावाच्या संदर्भात 'अनुकरणा'ची संकल्पना कोणी मांडली ?

(A) श्रीशंकुक

(B) वाग्भट

(C) भट्टनायक

(D) अभिनवगुप्त

33. जोड्या जुळवा :

(1) रीती	(5) आनंदवर्धन
(2) ध्वनी	(6) कुंतक
(3) वक्रोक्ती	(7) वामन
(4) औचित्य	(8) मम्मट
	(9) क्षेमेन्द्र

(A) 1—5, 2-7, 3-9, 4-6

(B) 1—7, 2-5, 3-6, 4-9

(C) 1—9, 2-6, 3-7, 4-5

(D) 1—6, 2-9, 3-7, 4-5

34. 'भावयित्री प्रतिभा' व 'कारयित्री प्रतिभा' हा भेद कोणी केला आहे ?

(A) अभिनवगुप्त

(B) हेमचंद्र

(C) राजशेखर

(D) भोज

35. 'रसगंगाधर' या ग्रंथाचा लेखक कोण ?

(A) विश्वनाथ

(B) रुय्यक

(C) जगन्नाथ पंडित

(D) मम्मट

36. 'नवनवोन्मेषशालिनी प्रज्ञा प्रतिभा मत:' ही व्याख्या कोणाची ?

(A) मम्मट

(B) रुद्रट

(C) भट्टतौत

(D) भामह

37. कोणत्या वादात 'विवेका'च्या कल्पनेला केंद्रस्थान मिळते ?

(A) अस्तित्ववाद

(B) मार्क्सवाद

(C) वास्तववाद

(D) अभिजातवाद

38. 'कल्पनाशक्ती' व 'चमत्कृतिशक्ती' हा भेद कोणी केला आहे ?

(A) कोलरिज

(B) वर्डस्वर्थ

(C) कांट

(D) प्रभाकर पाध्ये

39. आदिबंधात्मक समीक्षा विकसित करणाऱ्या व्यक्तीचे नाव कोणते ?

(A) युंग

(B) फ्रॉईड

(C) ॲडलर

(D) वुडवर्ड

40. साहित्यकृतीच्या रचनेच्या संदर्भात 'आदि-मध्य-अंत' या तत्त्वाची मांडणी कोणी केली ?

(A) प्लेटो

(B) ॲरिस्टॉटल

(C) लाँजायनस

(D) होरेस

41. जोड्या जुळवा :

(1) सविकल्प समाधी	(5) बा. सी. मर्ढेकर
(2) पुन:प्रत्यय	(6) ह. ना. आपटे
(3) विदग्ध वाङ्मय	(7) ना. सी. फडके
(4) लयसिद्धान्त	(8) पु. शि. रेगे
	(9) न. चिं. केळकर

(A) 1–9, 2-8, 3-6, 4-7

(B) 1–9, 2-7, 3-6, 4-5

(C) 1–7, 2-9, 3-6, 4-8

(D) 1–7, 2-9, 3-8, 4-6

42. द. ग. गोडसे यांचा 'पोत'विचार एकाचवेळी कलेचा सामाजिक दृष्टीतून विचार करतो, तसेच तो कलेचा रूपनिष्ठ दृष्टीतूनही विचार करतो.

(A) हे विधान पूर्णत: चूक आहे

(B) या विधानातील पूर्वार्ध बरोबर पण उत्तरार्ध चूक आहे

(C) हे विधान पूर्णत: बरोबर आहे

(D) या विधानातील पूर्वार्ध चूक पण उत्तरार्ध बरोबर आहे

43. 'सारस्वत' आणि 'गाणपत' असा भेद कोणत्या समीक्षकाने केला आहे ?

(A) वामन मल्हार जोशी

(B) ह. ना. आपटे

(C) श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर

(D) ना. सी. फडके

44. मराठीमध्ये वाङ्मयाभिरुचीचा विचार विस्ताराने कोणी केला आहे ?

(A) द. के. केळकर

(B) बा. सी. मर्ढेकर

(C) माधवराव पटवर्धन

(D) रा. श्री. जोग

45. मराठीमध्ये 'देशीवादा'ची मांडणी प्रथम कोणी केली ?

(A) गणेश देवी

(B) चंद्रशेखर जहागिरदार

(C) हरिश्चन्द्र थोरात

(D) भालचंद्र नेमाडे

46. जाहिरातीची भाषा कशी असावी ?

(A) आवाहक

(B) वस्तुस्थितिदर्शक

(C) जटिल

(D) बाळबोध

47. कोणत्या विभक्तीस प्रत्यय नसतात ?

(A) प्रथम

(B) तृतीया

(C) सप्तमी

(D) चतुर्थी

48. पुढीलपैकी कोणता शब्द लेखनविषयक नियमानुसार आहे ?

(A) कोट्याधिश

(B) कोट्यधीश

(C) कोट्यधीष

(D) कोट्याधिष

49. अलंकार ओळखा :

हंसा विलोकुनी सुधाकर अष्टमीचा।

म्या मानिला निटिल देश तिचाच साचा॥

शंख द्वयी कुंकुम किरवाणी।

तिलक लावावया लांबविला स्वपाणी॥

(A) संदेह

(B) भ्रांतिमान

(C) व्यतिरेक

(D) अन्योक्ती

50. 'आज सारखे गडगडते' या वाक्यात कर्मणी प्रयोग असून 'मला आज मळमळते' या वाक्यात कर्तरी प्रयोग आहे :

(A) या विधानाचा पूर्वार्ध चूक, उत्तरार्ध बरोबर आहे

(B) संपूर्ण विधान चूक आहे

(C) या विधानाचा पूर्वार्ध बरोबर, उत्तरार्ध चूक आहे

(D) संपूर्ण विधान बरोबर आहे

ROUGH WORK

ROUGH WORK

Test Booklet No.
प्रश्नपत्रिका क्र. **F**

Paper-II
MARATHI

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

FEB - 01213

Time Allowed : 1¼ Hours] **[Maximum Marks : 100**

Number of Pages in this Booklet : **12** Number of Questions in this Booklet : **50**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्याय प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी आवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**